EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 6.3.2017.
SWD(2017) 99 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums
EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku,
ar ko groza Regulu (EK) Nr. 184/2005 un atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā

{COM(2017) 114 final}
{SWD(2017) 98 final}

Kopsavilkums

Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulai

par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku ("*FRIBS*") ietekmes novērtējums

A. Rīcības nepieciešamība

Kāpēc? Kāda problēma tiek risināta?

Pieaugošā vajadzība pēc informācijas politikas veidošanai un citiem mērķiem arvien biežāk rada nepieciešamību *Eurostat* un valstu statistikas iestādēm (VSI) nodrošināt papildu augstas kvalitātes statistiku. Pašreizējā Eiropas uzņēmējdarbības statistikas sistēma ir sadrumstalota 10 atsevišķos tiesību aktos, kuri attiecas uz konkrētām jomām un kuros stingri nosaka datu sagatavošanas saturu un tehniskās prasības. Izrietošā sadrumstalotā un neelastīgā tiesību sistēma rada šādas galvenās problēmas: 1) konsekventa un saskaņota tiesiskā regulējuma trūkums; 2) elastības trūkums 3) nepietiekams atbalsts novatorisku metožu un datu avotu izmantošanai; 4) kvalitātes jautājumi, jo īpaši attiecībā uz konsekvenci uzņēmējdarbības statistikas dažādās jomās; 5) liels slogs datu sniedzējiem. Šo problēmu galīgās sekas ir tādas, ka Eiropas uzņēmējdarbības statistika ir arvien neefektīvāka un neelastīga un tās lietotāji ir neapmierināti.

Ko paredzēts panākt ar šo iniciatīvu?

Iniciatīva vērsta uz to, lai stiprinātu Eiropas uzņēmējdarbības statistikas elastību un reaģētspēju uz mainīgajām lietotāju vajadzībām; palielināt tās konsekvenci un kvalitāti. Ar iniciatīvu tiek atbalstītas Komisijas galvenās prioritātes, nodrošinot konsekventākus un atbilstīgākus datus nolūkā uzraudzīt, piemēram, izaugsmi, darbvietu radīšanu, konkurētspēju, pētniecību un inovāciju, digitālo vienoto tirgu, globalizācijas ietekmi un iekšējā tirgus darbību. Iniciatīva veicina izmaksu ziņā lietderīgāku un mūsdienīgāku datu sagatavošanu un paredz rīkus administratīvā sloga samazināšanai datu sniedzējiem (uzņēmumiem).

Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība?

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 338. pantu ES likumdevējiem ir pilnvaras noteikt statistikas izveides pasākumus, ja tie vajadzīgi Savienības darbībām. Pastāv vesela virkne ES politikas jomu (darbību), kuru izveide un uzraudzība balstās uz uzņēmējdarbības statistikas datiem: piemēram, nodarbinātības, konkurētspējas, inovācijas, tirdzniecības, rūpniecības, reģionālā, ekonomikas un monetārā politika. Līdz ar to šajā ietekmes novērtējumā apskatītā datu vākšana ir vajadzīga Savienības darbībām. ES iesaistes nepieciešamību pamato būtiskā vajadzība nodrošināt starptautisko salīdzināmību.

B. Risinājumi

Kādi leģislatīvi un neleģislatīvi politikas risinājumi ir apsvērti? Vai kādam risinājumam tiek dota priekšroka? Kāpēc?

Tika apsvērti vairāki risinājumi un veiktas plašas apspriedes ar ieinteresētajām personām. Vēlamais risinājums (risinājums C4 – uzņēmējdarbības statistikas modernizēšana vienā sistēmā (*FRIBS*), izmantojot dažādus pasākumus (apvienojot apakšrisinājumus *SIMSTAT* un pārskatītos *Intrastat*) vislabāk atbilst politikas mērķiem un Normatīvās atbilstības un izpildes programmas (*REFIT*) mērķiem, vienkāršojot un racionalizējot nesaskaņotus un nekonsekventus tiesību aktus, kas patlaban reglamentē uzņēmējdarbības statistiku vienotā tiesiskajā regulējumā. Tam ir vislielākais potenciāls samazināt regulatīvo slogu. Šis risinājums pielāgo Eiropas uzņēmējdarbības statistikas sistēmu nākotnes prasībām, veicinot modernu un izmaksu ziņā lietderīgu datu sagatavošanas metožu izmantošanu, uzlabojot elastīgumu un reaģētspēju uz politikas lietotāju vajadzībām, palielinot analītisko vērtību un datu kvalitāti, un tas palielina Eiropas pievienoto vērtību.

Kuru risinājumu kurš atbalsta?

Datu sagatavošanas metožu vai datu prasību jebkāda pārskatīšana paredz īstermiņa VSI izmaksas, bet tiek atzīts, ka ilgtermiņā, iespējams, sagaidāms izmaksu samazinājums. Datu lietotāji atbalsta datu savlaicīguma, saskaņotības un salīdzināmības, kā arī reaģētspējas uz viņu vajadzībām uzlabošanu. Datu sniedzēji atbalsta un gūst labumu no maksimālā sloga, kas saistīts ar statistikas datu sniegšanu, iespējamās samazināšanas, izmantojot risinājumu C. Konkrētāk, datu sagatavotāji (VSI) atbalsta vēlamo politikas risinājumu C4 – uzņēmējdarbības statistikas (*FRIBS*) modernizēšana vienotā tiesiskajā regulējumā (*FRIBS*), izmantojot dažādu pasākumu kombināciju (apvienojot apakšrisinājumus *SIMSTAT* un pārskatītos *Intrastat*).

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais risinājums (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galvenie risinājumi)?

Papildus minētajām kvalitatīvajām priekšrocībām risinājums C4 var samazināt datu sniedzēju slogu (par 13,5 %), vienlaikus saglabājot sagatavotās statistikas augsto kvalitāti. Racionalizēts un vienkāršots tiesiskais regulējums atbilstu *REFIT* programmas mērķiem un uzlabotu elastīgumu. Tas savukārt nāktu par labu datu lietotājiem, tostarp makroekonomisko rādītāju, piemēram, GDP sagatavotājiem, uzlabojot savlaicīgumu un reaģētspēju, datu kvalitāti un garantējot uzņēmējdarbības statistikas konsekvenci arī ilgtermiņā.
Datu sagatavošanas procesam, ko veic VSI, nāktu par labu uzlabota piekļuve administratīviem datiem un citiem datu avotiem, kā arī iespēja izmantot un apmainīties ar mikrodatiem. Integrētāki procesi, iespējams, veicinās VSI ilgtermiņa kopējo izmaksu ietaupījumu.

Kādas ir vēlamā risinājuma izmaksas (ja tāds ir, pretējā gadījumā — galveno risinājumu izmaksas)?

Vēlamais risinājums ietver īstenošanas sākotnējās izmaksas datu apkopotājiem, ņemot vērā izmaiņas datu sagatavošanas procesos un jaunās datu prasības. Ietekmes novērtējums liecina, ka sistēmlīmeņa efektivitātes pieaugums ilgtermiņā atsver papildu īstenošanas izmaksas VSI īstermiņā. Aplēstās katras dalībvalsts vienreizējās ieguldījumu izmaksas būtu starp EUR 1,25 miljoniem un EUR 1,9 miljoniem un katras dalībvalsts sākotnējās papildu darbības izmaksas svārstītos no EUR 691 000 līdz EUR 700 000 gadā. Paredzamā ilgtermiņa ietekme ES līmenī tiek aplēsta starp maksimālo neto izmaksu ietaupījumu EUR 10 miljonu apmērā un maksimālo neto izmaksu pieaugumu EUR (+) 9 miljonu apmērā desmit gadu īstenošanas periodā (pašreizējās vērtības izteiksmē, atkarībā no galīgās īstenošanas kārtības katrā dalībvalstī).

Kā tas skars uzņēmumus, MVU un mikrouzņēmumus?

No vienas puses, papildu datu prasības varētu radīt nelielu slogu MVU, jo īpaši attiecībā uz palielinātu informāciju apjomu par pakalpojumu nozari. Kvalitatīvās apspriešanās ietvaros datu sagatavotāju iesniegtajās atbildēs VSI ir apliecinājušas, ka ar maksimālu rūpību tiek nodrošināts, ka MVU slogs ir pēc iespējas mazāks, piemēram, izmantojot administratīvos datus vai progresīvas statistikas metodes. No otras puses, modernizējot ES iekšējās preču tirdzniecības statistiku varētu arī ievērojami samazināt MVU slogu (kas iesaistīti ES iekšējā preču tirdzniecībā). MVU sloga iespējamā palielināšanās būtu jāierobežo arī tāpēc, ka, lai izpildītu jaunās datu prasības, daudzas valstis izmantos administratīvos datus (apvienojumā ar uz modeli balstītu aplēšu metodēm).

Vai būs būtiska ietekme uz dalībvalstu budžetiem un administrācijām?

Īstenošanas izmaksas ietekmē VSI budžetus un tādējādi netieši – valstu budžetus. Statistikas tiesiskais regulējums paredz aizsardzības pasākumus nolūkā pēc iespējas ierobežot izmaksas. Komisija jau ir sniegusi ieguldījumu aptuveni EUR 13 miljonus dotāciju veidā, lai finansētu VSI papildu izmaksas, kas izriet no vajadzības pielāgot datu sagatavošanas procesus izmaiņām, kuras tiktu ieviestas ar *FRIBS*. Lai palīdzētu īstenot *FRIBS*, atkarībā no budžeta līdzekļu pieejamības nākotnē tiks izmantoti papildu finanšu resursi. Ņemot vērā efektivitātes ieguvumus no citiem *FRIBS* noteikumiem, kuru piemērošanas rezultātā izmaksu samazinājums nebūs ātrs, bet gan sagaidāms ilgākā laikā, ir paredzams, ka sākotnējo izmaksu pieaugums vidējā termiņā un ilgtermiņā kompensēsies.

Vai būs vēl kāda cita būtiska ietekme?

Cita būtiska ietekme nav konstatēta.

D. Turpmākā rīcība

Kad politika tiks pārskatīta?

Iniciatīvā paredzēts, ka dalībvalstis regulāri iesniedz kvalitātes ziņojumus ar attiecīgo uzraudzības informāciju par dažādiem attiecīgajiem elementiem. Eiropas Statistikas programma – tostarp Eiropas uzņēmējdarbības statistika – patlaban attiecas uz laikposmu no 2013. līdz 2017. gadam (to paredzēts pagarināt līdz 2020. gadam) un to novērtē vidusposmā un beigās. Galvenie darbības rādītāji tiek pārbaudītas katru gadu.